

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rkp. 19.

☎: 441-6501

Ügyszám: 300/2008/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

32/2009. (II. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) panaszos¹ 2008. november 10-én előterjesztett **panaszát** a 2009. február 25-én – Fráterné dr. Ferenczy Nóra testületi tag távollétében – megtartott zárt ülése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító szerv, jelen esetben a **Nagykőrösi és a Gödöllői Rendőrkapitányság vezetőjéhez.**

A Testület megállapítása szerint a vizsgált ügyben alapjogot csekély fokban sértő intézkedésre került sor, ezért a Testület a Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 93. §-ának (2) bekezdése szerint a panasz áttételéről döntött.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

A panaszos a vele szemben foganatosított és sértőnek vélt intézkedést az alábbiak szerint adja elő beadványában. Az eset előzményei elmondása szerint 2008. november 6-ára nyúlnak vissza. Ezen a napon a panaszos személygépkocsijával E. településről tartott I. településre, amikor utolért egy Suzuki Swift típusú járművet. G. település területén a panaszos ugyanabba az utcába hajtott be, mint a még mindig előtte haladó Suzuki, de az utca elején megállt telefonálni. A telefonbeszélgetést követően a panaszos az utcából kitolatott, és félreállt elszívni egy cigarettát. Eközben az említett Suzuki elment onnan. A panaszos hamarosan tovább indult I. település felé, és ismét a Suzuki mögé került, amely egy idő után félreállt. Ekkor a panaszos elhajtott a Suzuki

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

mellett, és eközben – mivel korábban ő maga is Volánbusz vezető volt – felismerte, hogy az autóban Volánbusz ellenőrök ülnek. Ezt követően a panaszos járművével lassított, aminek eredményeként a Suzuki hamarosan megelőzte őt, majd a panaszos gyorsított, és visszaelőzte az ellenőrök autóját úgy, hogy melléérve köszönésképpen az ellenőrökre dudált, végül elhajtott. (Ezek az események a panasz szerint november 6-án zajlottak, de valamennyi egyéb irat és jelentés szerint 7-én, ezért a Testület az eseménysor időpontjaként ez utóbbi dátumot fogadta el.)

2008. november 10-én 17 és 18 óra között a panaszos V. város területén közlekedett gépkocsijával, amikor arra lett figyelmes, hogy a M. városi buszmegállóban ugyanaz a Suzuki várakozik. Amikor felismerte a járművet, melléérve hangjelzést adott és folytatta útját. Rövidesen arra lett figyelmes, hogy a Suzuki követi őt. Amikor a panaszos megállt úti céljánál, az egyik kollégája háza előtt, a Suzuki is leparkolt, és négy személy szállt ki belőle: két ellenőr és két civil ruhás rendőr, akik másodállásban szintén jegyellenőrként dolgoznak. Utóbbi két személy a panaszoshoz lépett, közölték, hogy ők rendőrök és a panaszost felszólították személyi okmányainak és az autó papírjainak átadására. Válaszul a panaszos kérte a két rendőrt, hogy mutassák meg igazolványukat. A rendőrök ennek a kérésnek eleget tettek, de a panaszos állítása szerint úgy, hogy az igazolványukat „ne lehessen rendszeren látni”.

A panaszos kérdésére, hogy mit követett el, azt a választ kapta, hogy azt ő is tudja. Az egyik rendőr ezt követően közölte a panaszossal, hogy az előző héten bűncselekményt követett el, mert az előzésével leszorította a Suzukit, és ezért feljelentést tesznek ellene, amire válaszul a panaszos közölte, hogy ez nem igaz, mert ő szabályosan előzött. A rendőr ekkor közölte, hogy négyen ültek a Suzukiban, és mindannyian tanúsítják a történetet. Ezzel kapcsolatosan a panaszos megjegyzi, hogy ő akkor az autóban csak három személyt látott. A panaszos jelezte a rendőröknek, hogy jelentsék fel, de ő is fel fogja jelenteni a két rendőrt, majd elkérte nevüket, jelvéyszámukat és a szolgálatteljesítés helyének nevét. A rendőrök csak jelvéyszámukat adták meg a panaszosnak, de jelvényt nem mutattak, és arra hivatkoztak, hogy azt otthon hagyták szolgálati ruhájukban.

A panaszos sérelmezi a rendőrök viselkedését és az egész intézkedés menetét. Felháborítónak tartja azt, hogy egy jegyellenőroket szállító, civil autóból kiszálló rendőrök, akik „ellenőr státuszban vannak”, megállították annak ellenére, hogy nem követett el szabályszérvést, majd igazoltatták.

Panaszolja továbbá a november 7-i események kapcsán a rendőrök azon állítását, hogy ő az autójukat leszorította az útról, és egyúttal kéri az ügy kivizsgálását.

II.

A Testület megkeresésére a Nagykőrösi és a Gödöllői Rendőrkapitányságok az ORFK Ellenőrzési Szolgálat útján megküldték az intézkedést foganatosító rendőrök jelentéseit és azok kiegészítését, továbbá a szabálysértési ügyben tett feljelentést.

A Nagykőrösi Rendőrkapitányság tájékoztatása szerint a panaszos által említett, 2008. november 7-én történt esemény kapcsán semmiféle információ nem áll rendelkezésükre, az eseményekről nincs tudomásuk.

A Nagykőrösi Rendőrkapitányság állományába tartozó r. zls. jelentésében az előbbiak szerint számol be a panaszban említett további eseményekről. 2008. november 10-én 17.05 órakor, másodállásban végzett jegyellenőri feladatai ellátása keretében a V. városban található M. városi buszmegállóban leszállt ellenőr kollégával egy ellenőrzött buszról, és éppen be kívántak szállni egy harmadik ellenőr kolléga gépkocsijába, hogy azzal folytassák az ellenőrző körutát, amikor elhaladt mellettük egy Renault Thalia. Ez utóbbi gépkocsi vezetője – akit utóbb a panaszosként azonosítottak – három alkalommal hangjelzést adott, ezzel felhívta magára a figyelmet. Megjegyzi, hogy az adott helyen és időben ekkor nem volt balesetveszély, ami a hangjelzést indokolta volna. A rendőr – ellenőr kollégával együtt – időközben beszállt az autóba, amely a Renault-val azonos irányba indult el, majd – mivel a Renault sebessége nagyobb volt – az kikerült az ellenőrök látómezejéből.

A jegyellenőrök folytatták útjukat a következő ellenőrzés helyére, aminek során behajtottak a V. város belterületén lévő P. utcára, ahol az említett Renault gépjárművel újra találkoztak. A panaszos által vezetett autó a rendőr észlelése szerint fénykürt jelzést adott egy vele szemben közlekedő járműnek, majd megállt mellette olyan módon, hogy a két jármű az úton forgalmi akadályt képezett és így a panaszos autója mögött haladó ellenőr-autó továbbhaladását akadályozta.

Ezt észlelve a jelentést tevő rendőr kiszállt az autóból, a panaszoshoz lépett, és intézkedés foganatosításába kezdett. Ennek keretében szolgálati igazolványa felmutatása mellett közölte, hogy rendőr, és ilyen módon egyúttal szolgálatba helyezte magát. Ezt követően a panaszos felírta személyi igazolványa, vezetői engedélye és a gépjármű forgalmi engedélye átadására.

A felszólításnak a jelentés szerint a panaszos kezdetben nem, illetve csak akkor volt hajlandó eleget tenni, amikor az ellenőr-autóból szintén kiszállt, és a panaszos autójához lépett r. törm., a Gödöllői Rendőrkapitányság állományának tagja, aki másodállásban szintén ellenőri tevékenységet végez, és aki r. zls. társához hasonlóan szolgálati igazolványával igazolta magát.

Ezt követően az ellenőrök autójából kiszálltak az ellenőrök. A jelentés szerint az volt a céljuk, hogy az intézkedést segítsék, de az intézkedő rendőr arra kérte őket, menjenek vissza kocsijukhoz. Még azelőtt, hogy e kérésnek eleget tette volna, az egyik ellenőr felhívta a r. zls. figyelmét arra, hogy 2008. november 7-én 18 óra körül, amikor G. településről I. település felé haladt az ellenőröket szállító járművel, az intézkedés alá vont gépjármű előzés közben megpróbálta leszorítani az útról. Az esetről a helyi rendőrséget is értesítették az autóban ülők, de onnan nem tudtak járőrt küldeni a helyszínre. Az ellenőr arról is tájékoztatta az intézkedő rendőrt, hogy a panaszos korábban Gödöllő térségében volt buszsofőr, de állásából elbocsátották, és ezért úgy akar bosszút állni, hogy jelzi a buszsofőröknek az ellenőrök útvonalát. Az ellenőr azt

is jelezte, hogy a panaszos autójával párhuzamosan megálló másik gépjármű vezetője jelenleg is buszsofőrként dolgozik.

Ezt a beszélgetést a panaszos is hallotta, és azt mondta, hogy az említett időben ő nem akarta lezorítani az útról az ellenőrök autóját, és ehhez az intézkedő rendőrnek egyébként sincs köze, mert nem volt ott. Válaszában a r. zls. közölte a panaszossal, hogy az intézkedést nem az említett eset miatt foganatosítja, hanem az imént elkövetett szabálysértések okán, amelyek miatt feljelentést tesz a panaszos ellen. Az intézkedő rendőr megjegyzi: ezt követően a panaszos felsorolta, hogy a november 7-én történt események során kik ültek az ellenőrök autójában, és ezzel elismerte, hogy akkor ő vezette az autót.

Az intézkedés végén a panaszos elkérte a r. zls. jelvényt, amelyet a rendőr több alkalommal is elmondott, de jelvényét megmutatni a panaszos kérése ellenére nem állt módjában, mert az otthonában volt a szolgálati egyenruháján.

A r. zls. jelentésének 2008. december 17-én készített kiegészítésében a fentieket azzal egészítette ki, hogy a panaszolt intézkedést a napszaknak megfelelő köszönéssel kezdte, majd neve és szolgálati helye megjelölését követően szolgálati igazolványát a panaszosnak jól látható távolságban felmutatta. Az intézkedés céljának megjelölése mellett tájékoztatta továbbá a panaszost, hogy szolgálaton kívüli rendőr, aki abban az esetben, ha szabálysértést észlel, szolgálatba helyezheti magát, és ő most így tesz.

Hozzáfűzi, hogy az intézkedés során a panaszos közölte vele, hogy az intézkedés ellen panasszal kíván élni, amelyre válaszul a r. zls. tájékoztatta arról a panaszost, hogy erre hol, milyen formában van lehetőség.

2008. november 19-én készített jelentésében a r. törm. a történeteket a r. zls.-sal egyezően adja elő. Szemben a r. zls.-sal, a r. törm. jelen volt a 2008. november 7-én történt események során is, és ezekről is beszámol a jelentésében. Előadja, hogy a kérdéses napon a Renault előbb követte az ellenőrök autóját, folyamatosan rájuk dudált, azután a Suzuki a közel reá húzódott, majd elé rántotta a kormányt, és ezzel fékezésre kényszerítette. Az esetet ő jelentette az aszódi járőröknek, akik azonban szolgálati okok miatt nem tudtak a helyszínre menni.

A r. zls. által tett szabálysértési feljelentés tekintetében annyiban tér el a másik rendőr jelentésétől, hogy azt állítja, a r. zls. pár percig várt az utat elálló két gépkocsi mögött, mielőtt kiszállt volna a Suzukiból, hogy odamenjen a panaszoshoz.

A Testület a körülmények tisztázása érdekében telefonon kereste meg másik gépjármű vezetőjét, aki a r. zls. jelentése szerint a V. város, P. utcában történt intézkedésnél jelen volt mint a panaszos gépkocsijával párhuzamosan megálló jármű vezetője. A másik gépjármű vezetője elmondta, hogy röviddel a panaszolt esemény előtt hívta őt telefonon a panaszos azért, hogy egy kulcsot kérjen el tőle, és mivel ő éppen indulófélben volt otthonról (már állt ki az autóval), azt javasolta a panaszosnak, hogy útközben találkozzanak. Amikor az úton haladva látta, hogy a panaszos jön vele

szembe, lassított az autójával, majd néhány másodpercre megálltak egymás mellett, hogy a panaszos a kulcsot megkaphassa.

Elmondása szerint a panaszos autóját követően szinte azonnal megjelent az ellenőrök autója is, ezért ő úgy gondolja, hogy az ellenőr autó a panaszos autója mögött haladt már egy ideje. Amikor az ellenőrök autója megállt, azonnal kiszálltak belőle az utasai, majd miután a panaszos és a másik gépkocsi vezetője kérdőre vonták őket, hogy valóban mind a négyen rendőrök-e, ketten visszaszálltak.

Az intézkedés foganatosítása előtt a panaszos, másik gépkocsi vezetője és az ellenőr autó is félreállt az út szélére; megjegyzi, hogy miután félreálltak, nem akadályozták az utca forgalmát.

Elmondása szerint a rendőrök úgy azonosították magukat, hogy egy kis plasztik kártyát mutattak fel, de azt a másik gépkocsi vezetője nem látta jól, mert azt gyors mozdulattal eltették, és már sötétedni is elkezdett.

A panaszos panaszának 2008. december 6-án előterjesztett kiegészítésében a Testület tudomására hozta, hogy a fenti eseményekkel összefüggésben 2008. november 28-án kézhez vette a BRFK XIII. Kerületi Rendőrkapitányságának szabálysértési büntetést kiszabó határozatát. Megküldte továbbá a Testület részére az azzal szemben beterjesztett kifogást is.

III.

A Testület a rendelkezésére bocsátott dokumentumok alapján az alábbi tartalommal alakította ki állásfoglalását.

A panaszos panaszában sérelmezi, hogy a 2008. november 10-én vele szemben foganatosított intézkedés alkalmával az a vád érte őt, hogy az ellenőrök járművét 2008. november 7-én, a G. település és I. település közötti szakaszon az útról leszorította. Nem érti, hogy ha ez valóban így történt és az ellenőrök autójában rendőr is ült, miért nem állították meg és igazoltatták akkor, továbbá sérelmezi az ezen alapuló feljelentést.

Az események megítéléséhez a Testület szükségesnek látta tisztázni a hatásköri szabályokat. A Testület eljárását az Rtv. a IX. fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „akinek az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”.

A fent idézett rendelkezés alapján a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások tartoznak, amelyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesítése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),

- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházat- csomag- jármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),

- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapótekerő alkalmazása, tömegoszlatás stb.),

tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A Testület a rendelkezésére álló információk alapján megállapította, hogy a 2008. november 7-én történt eseményekkel összefüggésben a panaszossal szemben nem fogantatosítottak semmilyen rendőri intézkedést, és ellene ezzel az eseménysorral kapcsolatban utóbb semmilyen eljárás nem indult. Mivel nem került sor rendőri intézkedésre, amely a Testület eljárását megalapozná, a panasz ezen részét a Testület elutasította.

IV.

1. A 2008. november 10-i történések kapcsán a panaszos elsősorban azt sérelmezi, hogy vele szemben két, akkor éppen jegyellenőri munkát ellátó, tehát szolgálatban nem lévő rendőr fogantatosított intézkedést, akik egy civil autóból szálltak ki, holott ő semmilyen szabálysértést nem követett el.

A panasz kivizsgálása keretében a Testületnek értelmeznie kellett a szolgálaton kívül intézkedő rendőrök eljárására vonatkozó szabályokat.

Az Rtv. 13. §-ának (1) bekezdése alapján a „rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak”. A hivatkozott törvényhely szerint „ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van”.

Az Rtv. rendelkezéseit a Rendőrség Szolgálati Szabályzatáról szóló 62/2007. (XII. 23.) IRM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 3. §-ának (6) bekezdése az alábbiakkal egészíti ki: „a rendőr szolgálaton kívül akkor intézkedik, ha kiképzett, egészséges, nincs szeszes italtól befolyásolt, gyógyszer vagy kábító hatású más szer miatti bódult állapotban, és

- a) szolgálatban lévő rendőr nincs jelen, és az értesítésével járó késedelem, az intézkedés elmaradása a bűnüldözés érdekeire, az élet- és vagyonbiztonságra másként el nem hárítható hátrányt jelentene, vagy
- b) a szolgálatban lévő rendőrnek kell segítséget nyújtani”.

A Testület a rendelkezésére bocsátott iratok alapján megállapította, hogy a foganatosított intézkedés alapjául az érintett rendőrök azon észlelése szolgált, amely szerint a panaszos előbb a hangjelzés indokolatlan használatával, majd a forgalom akadályozásával szabálysértéseket követett el, amelyek elleni fellépés az ő hatáskörükbe beletartozik.

A Testület meglátása szerint kétségtelen, hogy a hivatkozott szabálysértési alakzatok szankcionálása rendőri feladat, amely természetesen rendőri intézkedést von maga után, ez a tény önmagában azonban nem alapozza meg a szolgálaton kívüli rendőrök fellépését. Ahhoz ugyanis, hogy a szolgálaton kívüli rendőr szolgálatba helyezhesse magát, és intézkedést foganatosítson az Rtv. fent hivatkozott rendelkezései értelmében két feltétel teljesülésére van szükség. Az egyik, hogy a rendőr az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban legyen, ami jelen esetben teljesült. A másik feltétel szerint ilyen jellegű beavatkozásra csak halaszthatatlan esetben kerülhet sor.

A rendőri fellépés jogszerűségének vizsgálata körében a Testületnek tehát abban kellett állást foglalnia, hogy a rendőri fellépés halaszthatatlan jellegét alátámasztották-e a panaszolt események. Ennek keretében együttesen értékelte az intézkedő rendőrök elmondását, és a panaszos, valamint a helyszínen tartózkodó másik gépkocsi vezetője nyilatkozatát.

A Testület e körben jelentőséget tulajdonított a rendőrök azon magatartásának, amelyet az első szabálysértő esemény kapcsán tanúsítottak. Ekkor ugyanis a panaszos által indokolatlanul adott hangjelzés észlelésekor a rendőrök felfigyeltek a történetekre, de nem hajtották a panaszos után. Ezen magatartásból a Testület azt a következtetést vonta le, hogy maguk sem ítélték a körülményeket olyannak, amely halaszthatatlan fellépésüket indokoltá tette volna. Ezzel szemben a hasonló súlyú, azonos törvényi megítélés alá eső második, Pacsirta utcában elkövetett szabálysértés esetében a beavatkozásokra sor került.

A P. utcában történt eseményekkel összefüggésben a Testület telefonos megkeresése során másik gépkocsi vezetője azt mondta, hogy az említett napon a panaszossal egy kulcs átadása miatt kellett találkoznia, amelyre valóban olyan formában kerítették sort, hogy autóikkal az ellentétes forgalmi sávokban egymás mellett megálltak. Hozzáfűzi ugyanakkor, hogy bár a forgalmat valóban akadályozták, a kulcs átnyújtása az egyik kocsiból a másikba rövid időt vett igénybe. Elmondása szerint a rendőri beavatkozásra a rövid megállás ellenére azért kerülhetett sor, mert az ellenőrök autója a panaszos autóút követően szinte azonnal megjelent, ezért ő úgy gondolja, hogy az ellenőr autó a panaszos autója mögött haladt már egy ideje, továbbá mikor az ellenőrök autója megállt, azonnal kiszálltak belőle az utasai.

A másik gépkocsi vezetője elmondását r. zls. jelentése is alátámasztja, amely szerint észlelte, hogy a panaszos fénykürt jelzést adott egy vele szemben lévő járműnek, majd megállt. Erre akkor kerülhetett sor, ha az ellenőrök autója a valóban szorosan a panaszos autója mögött haladt már akkor, mielőtt a panaszos megállt volna. Ez a kijelentés nem zárja ki azt sem, hogy az események másik gépkocsi vezetője elmondása szerint folytatódtak, vagyis a panaszos megállását követően az ellenőrök autója rövid időn belül ugyancsak megállt és abból várakozás nélkül szállt ki r. zls. R. zls. jelentése ennek nem mond ellent, mivel nem tartalmaz arra vonatkozó hivatkozást, hogy a panaszos forgalmat akadályozó magatartása olyan súlyú, esetleg olyan hosszú időtartamú lett volna, amely beavatkozását szükségessé tette. A r. t.ö.m. ugyan azt írja, hogy r.zls. pár perc elteltével szállt ki az autóból, és kezdeményezte intézkedést, de mivel ez a momentum r. zls. jelentéséből hiányzik és a másik gépkocsi vezetője az ügyben elfogulatlan tanú, e tekintetben a Testület azt fogadta el, hogy r. zls. nem várakozott, hanem nagyon rövid idő elteltével megkezdte a panaszossal szembeni intézkedést.

A beavatkozás szükségességének halaszthatatlanságát a szabálysértési cselekmények jellege sem támasztja alá. Azokat ugyanis az egyes szabálysértésekről szóló 218/1999. (XII. 28.) Korm. rendelet „Közúti közlekedési szabályok kisebb fokú megsértése” cím alatt tárgyalja, és velük kapcsolatban harmincezer forintig terjedő pénzbírság kiszabását teszi lehetővé.

A Testület a rendelkezésére álló információkat mérlegelve úgy foglalt állást, hogy a panaszolt események során nem állt fenn a rendőri beavatkozás olyan halaszthatatlan igénye, amelyet az Rtv. a szolgálaton kívüli rendőr eljárásának jogszerűségéhez megkövetel. A rendőri jelentés nem tartalmaz olyan körülményt sem, amelynek alapján a Testület megállapíthatónak találná, hogy az intézkedés elmaradása „a bűnüldözés érdekeire, az élet- és vagyónbiztonságra másként el nem hárítható hátrányt” jelentett volna, ahogy pedig azt a Szolgálati Szabályzat megköveteli.

Jogilag nem helytálló a r. zls. jelentésének kiegészítésében szereplő azon kijelentés, mely szerint, ha a rendőri szabálysértést észlel, szolgálatba helyezheti magát, hiszen az ilyen magatartáshoz az észlelésen kívül a halaszthatatlan beavatkozás szükségességének és a Szolgálati Szabályzatban megfogalmazott további körülményeknek (másként el nem háríthatóság) is fent kellett volna állniuk. Erre vonatkozó utalást azonban r. zls. sem jelentésében, sem annak kiegészítésében nem tett.

A Testület megállapítása szerint tehát – noha nem kétséges, hogy a panaszos megsértette a közúti közlekedés szabályait – nem álltak fent azok az igen szigorú jogszabályi feltételek, amelyek megléte esetén egy rendőr szolgálatba helyezheti magát.

A Testület leszögezi, hogy e tekintetben nem tartja megfelelőnek a hatályos jogi szabályozást, és az Rtv. 6/A. § (1) bekezdés b) pontjában előírt beszámoló keretében ezt az illetékes országgyűlési bizottságoknak jelezni is kívánja. Ugyanakkor a rendőr,

mint jogalkalmazó célszerűségi szempontok, vagy egyéb megfontolások alapján nem jogosult a vitathatónak tartott jogszabályi rendelkezéseket figyelmen kívül hagyni: eljárása során minden esetben szem előtt kell tartania a törvényi és egyéb jogszabályi előírásokat.

Mivel pedig jelen esetben a Testület megállapítása szerint az élet- és vagyonbiztonság másként el nem hárítható veszélye nem állt fent, nem volt meg a jogalapja annak, hogy a más jellegű munkát végző rendőrök szolgálatba helyezték magukat.

A jogbiztonság követelménye az Alkotmány 2. §-ának (1) bekezdésében foglalt jogállamiság kritériumából ered. Az Alkotmánybíróság több határozatában rámutatott, hogy a jogállamnak nélkülözhetetlen eleme a jogbiztonság. A jogállamiság egyik alapvető követelménye, hogy a közhatalommal rendelkező szervek a jog által meghatározott szervezeti keretek között, a jog által megállapított működési rendben, a jog által a polgárok számára megismerhető és kiszámítható módon szabályozott korlátok között fejtsek ki tevékenységüket [56/1991. (XI. 8.) AB határozat].

Az, ami a közhatalmi szervek (köztük a rendőrség) oldalán kötelezettségként jelentkezik, a másik oldalról – a velük kapcsolatba kerülő állampolgárok oldalán – jogként jelenik meg. A jogállamiság követelményét és a jogbiztonság elvét a jogalanyok tekintetében a tisztességes eljáráshoz való jog testesíti meg. Abban az esetben, ha egy kiemelten fontos közhatalmi funkciót ellátó és a társadalmi együttélési normák betartatásáért elsődlegesen felelős szerv részéről fellépő személy eljárása nem felel meg a jogszabályoknak, sérül a tisztességes eljáráshoz való jog. Jelen esetben e logika mentén a Testület megállapíthatónak látta a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét.

Ugyanakkor az ügy összes körülményét figyelembe véve a Testület úgy ítélte meg, hogy e sérelem nem érte el azt a mértéket, amely a panasznak az országos főkapitányhoz való megküldését szükségessé tenné.

2. A panaszos sérelmezi, hogy az intézkedő rendőr olyan módon mutatta fel igazolványát, hogy azt a panaszos nem láthatta jól.

A rendőr intézkedése során az Rtv. 20. §-ában foglalt rendelkezések szerint köteles igazolni magát. Ez alapján a rendőrt az intézkedés során az egyenruhája és azon elhelyezett azonosító jelvénye, vagy szolgálati igazolványa és azonosító jelvénye igazolja. A hivatkozott törvényhely szerint rendőr köteles – ha az a rendőri intézkedés eredményességét nem veszélyezteti – intézkedése megkezdése előtt szolgálati igazolványát vagy azonosító jelvényét felmutatni, valamint nevét és azonosító számát közölni.

A r. zls. jelentése szerint szolgálati igazolványa felmutatása mellett közölte a panaszossal, hogy rendőr. Jelentése kiegészítésében hozzáfűzi, hogy neve és szolgálati helye megjelölését követően szolgálati igazolványát a panaszosnak jól látható módon felmutatta.

A másik gépkocsi vezetője elmondása szerint a rendőrök úgy azonosították magukat, hogy egy kis plastik kártyát mutattak fel, de azt nem látta jól, mert azt gyors mozdulattal eltették, és már sötétedni is elkezdett.

A Testület az azonosítás módja kapcsán értékelte azt a tényt, hogy a panaszban említett novemberi napon, 17 óra körüli időpontban nem lehettek ideálisak a fényviszonyok az igazolvány jól látható felmutatásához, ezért a rendőröknek a szokásosnál valószínűleg hosszabb időt kellett volna biztosítaniuk ahhoz, hogy a panaszos megfelelően meg tudja figyelni az igazolványt.

A Testület szintén a panaszos állítását fogadta el abban a tekintetben, hogy a rendőrök csak a jelvéyszámukat adták meg, a nevüket és a szolgálati helyüket nem. A panasz ugyanis csak a jelvéyszámokat tartalmazza, és nem életszerű, hogy a panaszos – amennyiben megismerhette volna a rendőrök nevét és szolgálati helyét – ezeket az információkat a panaszban ne tüntette volna fel.

A Testület ezért megállapította, hogy a rendőri fellépés módja sem felelt meg teljes mértékben a jogszabályi előírásoknak, mivel azonban a rendőrök közölték az azonosító számukat, azaz a panasztételi jog gyakorlásához minimálisan szükséges információt a panaszos rendelkezésére bocsátották, és így az Rtv. 20. §-ában foglalt rendelkezés célja megvalósult, a Testület elmulasztást sem értékelte kiemelkedő súlyúnak.

3. A fentiek alapján a Testület megállapította, hogy a panaszolt rendőri fellépés alkalmas volt arra, hogy sértse a panaszos tisztességes eljárásához fűződő jogának érvényesülését, ugyanakkor az alapjogsérelem súlyossága nem érte el azt a mértéket, amely indokoltá tenné az állásfoglalásnak az országos rendőrfőkapitányhoz való továbbítását, ezért a Testület a rendelkező részben foglaltak szerint döntött.

Budapest, 2009. február 25

Dr. Kaltenbach Jenő
elnök

Dr. Junász Imre
elnökhelyettes,
testületi tag

Dr. Féja András
testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf
előadó testületi tag

A Testület az állásfoglalását az alábbiakra figyelemmel hozta:

1. A r. alezredes részére küldött, 449-622/4/2/2008. P számmal ellátott levél (1 lap)
2. A r. törm. 2008. november 14-én készült jelentése (1 lap),
3. A r. törm. 2008. november 19-én készült jelentése (2 lap),
4. A r. zls. 2008. 11. 10-én készült jelentése (2 lap),
5. A r. zls. 2008. 12. 17-én készült kiegészítő jelentése (2 lap),
6. Feljelentés szabálysértési ügyben 13070-501013/2008. id. számon (2 lap),
7. Feljegyzés a másik gépkocsi vezetőjével folytatott telefonbeszélgetésről.

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTÉSTÜLET